

AUDIJENCIJA PAPE IVANA PAVLA II. ZA ARHIVISTE TAJNOG VATIKANSKOG ARHIVA I BIBLIOTEKARE APOSTOLSKE VATIKANSKE BIBLIOTEKE

Po prvi put za svoga pontifikata papa Ivan Pavao II. je 15. siječnja 1999. godine primio u audijenciju djelatnike "Svoga Arhiva" i "Svoje Biblioteke", zajedno s njihovim obiteljima. Premda to nije bio prvi susret Svetoga Oca s "njegovim" arhivistima i bibliotekarima, budući da je on već osobno ranije bio posjetio te dvije ustanove, po naglascima iz njegova govora djelatnicima tih dvaju ustanova spomenuta je audijencija posebno važna. Govor Svetoga Oca, tiskom objavljen u L'Osservatore Romano od 16. siječnja 1999. godine, naslovljen je ovako: "Služenje što ga iskazuje novoj evangelizaciji kulture, središnja je i životna zadaća Crkve u suvremenom svijetu". Budući da je Sveti Otac u svom govoru izrijekom naglasio ulogu Arhiva u postojanju i djelovanju Svete Stolice, smatramo da je time snažno podvukao ulogu, službu, samoprijegor, značenje, poslanje i zadaću svih arhivskih ustanova u svim dijelovima svijeta. Tim prije što je govorio o Arhivu kao ustanovi, koja čuva "memoriju" povijesnoga tijeka Svete Stolice, a time kršćanstva i katoličanstva u povijesti čovječanstva. Stoga smo i odlučili u ovaj broj Arhivskoga vjesnika uvrstiti govor Svetoga Oca arhivistima i bibliotekarima dviju prevažnih vatikanskih ustanova, kao i pozdravni govor, što ga je Svetomu Ocu na početku audijencije održao nadbiskup Jorge María Mejía.

NADBISKUP JORGE MARÍA MEJÍA
POZDRAVLJA SVETOGA OCA

Na početku audijencije nadbiskup Jorge María Mejía, arhivist i bibliotekar Svete Rimske Crkve, uputio je Svetomu Ocu sljedeći pozdravni govor:

Preblaženi oče!

Velikom radošću predstavljam danas Vašoj Svetosti djelatnike Tajnog vatikanskog arhiva i Apostolske vatikanske biblioteke, zajedno s poglavarima, ravnateljima Arhiva i Biblioteke, s doravnateljem Arhiva i tajnikom Biblioteke. Ovdje su također nazočni mnogi članovi obitelji naših službenika i suradnika.

Ova audijencija, koju nam je Vaša Svetost ljubazno omogućila, za sve nas ima dvostruki smisao. S jedne strane, na taj način želimo ponovo potvrditi odnos obiju ovdje zastupljenih ustanova s radom i naporom Apostolske Stolice, a na poseban način s izvršavanjem služenja Vaše Svetosti u evangelizaciji kulture. Tajni arhiv i Apostolska biblioteka ne postoje ni zbog čega drugoga nego samo zbog služenja, što ga mogu i trebaju iskazivati Svetoj Stolici i Vašoj Svetosti na području danas toliko presudnom i važnom u zauzimanju za kulturu, a ono nije ništa drugo nego zauzimanje "za provođenje istine u ljubavi u život" (usp. Ef 4, 15). S druge strane, na ovaj bismo način htjeli Vašoj Svetosti, a preko Vas Apostolskoj Stolici, izraziti našu iskrenu zahvalnost za tolike i toliko značajne dokaze zanimanja i priznanja Arhivu i Biblioteci, kao i prema radu, koji se na različite načine i na različitim razinama u njima odvija. I to od samoga postojanja Biblioteke i Arhiva, budući da su i Biblioteka i Arhiv dužnici svoga postanka, promicanja, pozorne brižljivosti, a jednako tako i njihova uključanja u službu Apostolske Stolice, jednom dugom nizu Vaših predšasnika, od Nikole V. do Siksta IV., Sikstu V., Pavlu V., Leonu XIII., Piju XI. i, ne posljednjemu, Vašoj Svetosti.

Sada, dakle, od Vaše Svetosti očekujemo smjernice i ohrabrenja, koja će nam pomoći da prosljedimo na započetom putu, kao i da se još više zauzimamo u našim zadacima, katkada možda nepriznatima i nezahvalnima, no na koncu uvijek uzvišenima. Nad te naše zadatke, nad naše osobe i naše obitelji izlijte, molimo, Vaš Apostolski blagoslov.

GOVOR PAPE IVANA PAVLA II.

Predraga braćo i sestre!

Veoma sam radostan što danas primam sve Vas, koji pružate svoj svagdašnji rad u Tajnom vatikanskom arhivu i Apostolskoj vatikanskoj biblioteci, i radujem se što Vam upućujem srdačnu dobrodošlicu, koju drage volje proširujem i na Vaše obitelji. Posebice pozdravljam mons. Jorge Mariu Mejíu, arhivista i bibliotekara Svete Rimske Crkve, i zahvaljujem mu na ljubaznim riječima, koje mi je u Vaše ime uputio. Uz njega pozdravljam oca Sergia Pagana, ravnatelja Tajnog vatikanskog arhiva, i don Rafaela Farinu, ravnatelja Apostolske vatikanske biblioteke.

Naziv "bibliotekar", kojim se već u 9. stoljeću služio Anastazije Bibliotekar (usp. Patr. Lat. 127–129), valjani je povod iz kojega treba izvesti, kako časnu drevnost ustanova kojima pripadate, tako i časnu svezu između njih i Apostolske Stolice.

Vaš se rad, zapravo, ne iscrpljuje u obvezi, premda prevažnoj, čuvanja knjiga i rukopisa, spisa vrhovnih svećenika i ureda Rimske Kurije te njihova prenošenja kroz stoljeća, nego Vam je prije svega svrha stavljati na raspolaganje Svetoj Stolicu i istraživačima cijeloga svijeta ona blaga kulture i umjetnosti, kojih su Arhiv i Biblioteka neiscrpnim kovčeg. Upravo je zbog toga Vaša prva zadaća pažljivo i detaljno proučavanje toga blaga, često uz pomoć ostalih stručnjaka, kako bi to blago napokon moglo biti objavljivano po strogoj znanstvenoj metodi. Svjedočanstvo te dragocjene službe jesu mnogi izdavački nizovi, što ih Biblioteka i Arhiv neprestano objavljuju i razglašuju po svijetu, nailazeći na poštovanje krugova povjesnika, pravnika, istraživača paleografije, kao i stručnjaka klasične književnosti i drevne glazbe. Htio bih Vam zahvaliti za čitav taj golemi rad i od srca Vas ohrabriti da ga nastavite i sve više ustrajnim zanosom produbljujete.

Veoma je jasno zanimanje i brižljivost, kojom su moji časni predšasnici, posebice oni od prije nekoliko stoljeća, promicali i pratili Apostolsku biblioteku, a zatim, kao zreli njezin izdanak, i Papinski arhiv. Pomišljam na Nikolu V., Siksta IV., Siksta V., Pavla V. i na tolike druge pape, sve do Leona XIII., koji je odlučio otvoriti Arhiv za znanstveno istraživanje, te na Piju XI., koji je osobno bio uključen u tu plemenitu vrstu zauzimanja, budući da je bio Ravnatelj Apostolske biblioteke.

U Biblioteci i u Arhivu pape su učili, osim predragocjenoga sredstva služenja kulturi i umjetnosti, dvije druge značajne odlike, koje ovdje želim podvući, budući da zauvijek ostaju valjane i neophodne, danas možda više negoli u prošlosti.

Prva je od njih odnos između sačuvanih tekstova i izvršavanja uprave i služenja Apostolske Stolice, na poseban način papinske učiteljske službe. Ti časni tekstovi sadrže i na izvjestan način prenose "memoriju" same crkve, pa time i nastavljanje njezine apostolske službe kroz stoljeća, sa svim svojim svjetlima i sa svim svojim sjenama, a te obje strane valja upoznati i dati ih upoznati, bez straha, dapače s iskrenom zahvalnošću Gospodinu, koji ne prestaje voditi svoju Crkvu posred prilika i neprilika ovoga svijeta.

To je veoma dobro pred očima imao papa Leon XIII. kada je ushtio već daleke 1880. godine da Arhiv postane dostupačan ljudima znanosti. Nadalje, čudesno ukrašavanje Sikstinske dvorane, što ju je ukraasio papa Siksto V., ističe odnos između Biblioteke i izvršavanja Učiteljstva u dva niza fresaka, gdje se s jedne strane čita povijest najglasovitijih biblioteka svijeta, a s druge prikazuju ekumenski učiteljski sabori.

Nadalje, valja istaknuti i jednu drugu odliku Biblioteke i Arhiva, pa stoga i Vašega rada u jednoj i u drugoj ustanovi, na kojoj god se ravni on odvijao. Riječ je o služenju, što ga iskazujete evangelizaciji kulture, i to novoj evangelizaciji kulture.

Vi dobro znate da je to središnja i životna zadaća crkve u suvremenom svijetu, na što je već prosvjetljenim riječima smjerao Sluga Božji Pavao VI. u apostolskoj pobudnici *Evangelii nuntiandi* (br. 19–20) i na koju sam se ja više puta pozivao. Valja pronaći način kako iznijeti pred muževe i žene iz svijeta kulture, no možda još prije sredinama i društvima, u kojima se izrađuje i obrađuje i iz kojih se odašilje današnja kultura, one vrednote koje nam je Evanđelje priopćilo, zajedno s onima, koje proistječu iz jednoga istinskoga humanizma, a i jedne i druge su u zbilji među sobom usko povezane.

Ako nas, naime, Evanđelje poučava o apsolutnom primatu Boga i jedincatom spasenju u Kristu Gospodinu, to je ujedno jedini put poštivanja, uvažavanja i iskrene ljubavi prema ljudskom stvorenju, stvorenom na sliku Božju, i pozvanom da bude uključeno u otajstvo Sina Božjega, koji je postao čovjekom. Dakle, drevne dragocjenosti, što se čuvaju, proučavaju i daju na korištenje u Biblioteci i Arhivu, sadrže zapravo živo svjedočanstvo neprestanoga navještanja evanđeoskih vrednota od strane Crkve, podupirateljice istinskoga humanizma.

Draga braćo i sestre, evo Vam veoma jasnim crtama označene veličine i dostojanstva Vašega služenja, premda u prividnoj "niskosti" zadataka, koje ste katkada pozvani izvršavati. Budite svjesni da u njihovu ispunjavanju iskazujete važnu službu Apostolskoj Stolici, a na poseban način Petrovu Nasljedniku. Vi na opipljiv način pridonosite stvaranju uvjeta, da bi muškarci i žene, zaposleni na području kulture, uz mogli pronaći put, koji će ih odvesti njihovu Stvoritelju i Spasitelju, pa tako istinskom i punom osmišljenju njihova posebna poziva u ovom vremenu prelaska iz drugoga u treće tisućljeće.

Nalazimo se u Predvečerju Velikoga Jubileja, pa je dakle svrsishodno promatrati vaše različite obveze, čak i u izložbama što ih upriličujete ili u kojima surađujete – među njima se ističe ona što se odvija u Sikstinskoj dvorani, na temu "Postati Svet" – kao prigodu življenja duhovne obnove, na koju smo svi pozvani. Pomozite onima, koji dolaze u Biblioteku ili u Arhiv, onima koji posjećuju izložbe ili onima koji istražuju arhivsko gradivo što ga Vi čuvate, da bi prikupili poruku koja proizlazi iz sveukupnosti tih svjedočanstava, a to je poruka, koja upućuje na spasiteljski pohvat Boga Milosrdnoga, koji je Istina i Beskrajna Dobrota.

Na koncu, dužnost mi je uputiti svima Vama jedan srdačni poziv: Ljubite, poštujujte i branite tu velebnu baštinu, koja je nastala tijekom stoljeća djelovanjem rimskih prvosvećenika. Riječ je o predragocjenim i neotuđivim dobrima Svete Stolice, što ih valja ljubomorno čuvati. S njima, kao što je i prirodno, smije raspolagati samo Vrhovni svećenik. Stoga neka svatko ima osjećaj dužnosti upravljanja krajnjom brižljivošću tim dobrima Apostolske Stolice, sa sviješću da iskazuje službu Crkvi i svijetu.

S tim željama od srca blagosiljam svakoga od Vas i Vaš svagdašnji rad.

Privedio i preveo: Josip Barbarić